

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет фізичного виховання

Кафедра фізичної терапії, фізичного виховання і біології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Перший проректор

С. Набока

«27» червня 2022 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

***Профілактика шкідливих звичок у дітей та підлітків
підготовки здобувачів***

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(назва програми)

мова навчання українська

Розробник:

Дичко О.А., кандидат біологічних наук, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології

Рецензенти:

Бобирев В.Є. – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ»

Зіновієв О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри МПСПД факультету фізичного виховання ДВНЗ «ДДПУ».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології

Протокол № 8 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри фізичної терапії,

фізичного виховання та біології _____ В.В. Дичко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Керівник групи забезпечення _____ І.В. Кушакова

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.

протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	2-й	2-й
	Семестр	
	3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи здобувача – 3	Лекції	
	32- год.	4- год.
	Практичні	
	32- год.	4- год.
	Самостійна робота	
	56- год.	112- год.
Вид контролю: залік		

Мета навчальної дисципліни «Профілактика шкідливих звичок у дітей та підлітків» – формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців, направленої на збереження й зміцнення здоров'я школярів та підлітків під час навчально-виховного процесу через усвідомлення необхідності найбільшої цінності здоров'я

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (вибіркова)
«Профілактика шкідливих звичок у дітей та підлітків»**

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
<p>знати: історичні етапи розвитку предметної області; та розуміти принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти); здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва; усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України; будову та основні функціональні особливості підтримання життєдіяльності живих організмів; будову й функції організму людини, основи здорового способу життя; розуміти і здатний використовувати</p>	<p>Словесний метод (лекції проводяться з використанням наочного методу – застосуванням презентацій, відеоматеріалів, демонстрація теоретичного матеріалу, обговорення, дискусія, аналіз); Практичний метод (практичні заняття – проведення дискусій, бесід, інтерактивні методи (мозковий штурм, робота у групах), аналіз задач, ситуацій, розробка презентацій, реферативна робота); В рамках самостійної роботи використовуються діагностичні та науково-дослідницькі методи навчання відповідно до типу та складності завдання.</p>	<p>Вхідний (бесіда). Поточний контроль (письмові роботи у формі рефератів, презентацій, доповідей); усне опитування; письмове опитування (тестування, розв'язання задач, відповіді на питання) Вирішення компетентісно-орієнтованих практичних завдань; поточні та контрольні тестування; Підсумковий контроль (залік)</p>

<p>рекомендації з методики навчання біології для виконання освітньої програми в базовій середній школі;</p> <p>уміти застосовувати знання сучасних теоретичних основ біології для пояснення будови й функціональних особливостей організмів на різних рівнях організації живого, їхню взаємодію, взаємозв'язки, походження, класифікацію, значення, використання та поширення;</p> <p>визначати загальні закономірності, механізми становлення й розвитку психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів та форм людської особистості; особливості формування особистості в різні вікові періоди, фактори регуляції поведінки особистості; основи соціальної психології груп і колективу;</p> <p>застосовувати базові знання з медико-біологічних дисциплін з метою розкриття норми та адаптації до фізичних навантажень, негативного впливу довкілля на здоров'я людини.</p>		
--	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усього	зокрема		
		л	пр	с.р.		л	пр	с.р.
Тема 1. Поняття соціального здоров'я та ризику його порушення.	15	4	4	7	14	-	-	14
Тема 2. Загальні тенденції поширення шкідливих звичок	15	4	4	7	14	-	-	14
Тема 3. Алкоголізм: медико-біологічні та соціально-психологічні причини і наслідки	15	4	4	7	16	1	1	14
Тема 4. Наркоманія: соціально-психологічна проблема, її наслідки	15	4	4	7	16	1	1	14
Тема 5. Тютюнопаління та його вплив на організм людини у різні вікові періоди онтогенезу	15	4	4	7	16	1	1	14
Тема 6. Токсикоманія	15	4	4	7	16	1	1	14
Тема 7. Основні напрями подолання	15	4	4	7	14	-	-	14
Тема 8. Профілактичні заходи щодо подолання агресивності та насилля в шкільному середовищі	15	4	4	7	14	-	-	14
Усього годин	120	32	32	56	120	4	4	112

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Поняття соціального здоров'я та ризику його порушення.	4	-
2	Загальні тенденції поширення шкідливих звичок	4	-
3	Алкоголізм: медико-біологічні та соціально-психологічні причини і наслідки	4	1
4	Наркоманія: соціально-психологічна проблема, її наслідки	4	1
5	Тютюнопаління та його вплив на організм людини у різні вікові періоди онтогенезу	4	1
6	Токсикоманія	4	1
7	Основні напрями подолання шкідливих звичок	4	
8	Профілактичні заходи щодо подолання агресивності та насилля в шкільному середовищі	4	-
Разом		32	4

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Мотивація як процес спонукання до здорового способу життя людини.	4	-
2	Соціальне здоров'я людини. Шкідливі звички людини	4	-
3	Шкідливий вплив алкоголізму на організм людини	4	1
4	Соціальні та психофізіологічні причини вживання наркотичних речовин	4	1
5	Шкідливий вплив тютюнопаління на організм людини	4	1
6	Токсикоманія в Україні	4	1
7	Профілактика Інтернет-залежності	4	-
8	Профілактично-корекційна робота з профілактики шкільного насилля	4	-
Разом		32	4

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Складові здорового способу життя та особливості їх формування	7	14
2	Тютюнопаління та його вплив на здоров'я, методи профілактики	7	14
3	Паління кальяну, вплив на здоров'я	7	14
4	Вживання алкоголю, вплив на здоров'я, алкоголізм та його наслідки.	7	14
5	Вживання наркотичних речовин, вплив на здоров'я, методи профілактики	7	14
6	Вплив сучасних комп'ютерних технологій на здоров'я	7	14
7	Стратегію зменшення шкоди від вживання наркотиків, завдання та її інструменти.	7	14
8	Що таке наркотики і наркоманія? Яка ситуація з поширенням вживання наркотиків у сучасному світі?	7	14
Разом		56	112

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

1) усні опитування на практичних заняттях – індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда (оцінюється рівень розуміння здобувачем теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання до теми та давати на нього відповідь, якість підготовки домашнього завдання);

2) перевірка виконання завдань практичної роботи – звіт, письмове тестування; вирішення дослідницьких задач; в тому числі перевірка вміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань; перевірка результатів виконання завдань для самостійної роботи.

3) залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу – без додаткового опитування) і не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше, ніж до початку екзаменаційної сесії.

7. Рекомендована література

Основна

1. Медична біологія / за ред. В. П. Пішака, Ю. І. Бажори. 2-ге вид., перероб. та доп. Вінниця: Нова книга, 2019. 608 с.
2. Міхеєнко О.І. Валеологія. Основи індивідуального здоров'я людини / Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2019. 448 с.
3. Міхеєнко О.І. Загальна теорія здоров'я / Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2018. 156 с.
4. Сучасні здоров'язбережувальні технології : монографія / за загальною редакцією проф. Ю.Д. Бойчука. Харків : Оригінал, 2018. 724 с.
5. Фізіологія. Короткий курс: навчальний посібник для медичних і фармацевтичних ВНЗ. [В.М. Мороз, М.В. Йолтухівський, Н.В. Белік]. 2-ге видання. Вінниця : Нова книга, 2019. 392 с.

Додаткова

1. Різник Л. Організація здоров'яспрямованої діяльності закладу освіти / Любов Різник // Рідна шк. 2018. № 3/4. . 41-44. Бібліогр.: с. 44.
2. Фізіологія : навчально-методичний посібник / Гжегоцький М. Р., Петришин Ю. С., Мисаковець О. Г.; за ред. М. Р. Гжегоцького. Вінниця : Нова Книга, 2019. 464 с.
3. Грибан, В. Г. Валеологія : підруч. / В. Г. Грибан. – 2–ге вид., перероб. та допов. Київ : ЦУЛ, 2018. 342 с.

4. Ранкова гігієнічна і виробнича гімнастика: навч. посібник / уклад. А.А. Черепок [та ін.]. Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 19 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Можливості для молоді:
<http://dsmsu.gov.ua/index/ua/category/1> сторінка у Фейсбук
<https://www.facebook.com/youthdepukraine/>
2. http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/405aa8af52cd4a44ce43cc1a1ab669e6VIKOVA_FIZIOLOGIYA.PDF
3. https://stud.com.ua/26857/meditsina/anatomiya_i_vikova_fiziologiya
4. <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/07/L.-Vovkanich-Vikova-anatomiya-i-fiziologiy>
5. [a.pdf https://stud.com.ua/76648/meditsina/biohimiya_lyudini](https://stud.com.ua/76648/meditsina/biohimiya_lyudini)
6. <https://phc.org.ua/news/5-krokv-do-pokraschennya-svogo-psikhichnogo-zdorovya>
7. <https://www.mh4u.in.ua/>
8. Допомога людям з наркотичною залежністю - сайт Центру громадського здоров'я МОЗ України
http://phc.org.ua/pages/diseases/opioid_addiction
9. Позбавлення тютюнової залежності: Професійний ресурс, присвячений питанням відмови від куріння тютюнових виробів
<http://stopsmoking.org.ua/>
10. Гарячі лінії щодо ВІЛ - сайт Центру громадського здоров'я МОЗ України
http://phc.org.ua/pages/for_patients/helpline
11. Сайт для фахівців щодо здоров'я: <http://phc.org.ua> сторінка у Фейсбук
<https://www.facebook.com/phc.org.ua/>

9. Посилання на дистанційний курс

Вивчення навчальної дисципліни «Профілактика шкідливих звичок у дітей та підлітків» може відбуватися дистанційно або змішано на платформі Moodle ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2563>

Дистанційний курс розраховано на вісім тем. Кожна тема містить такі компоненти: лекції, практичні заняття, перелік тем рефератів, завдання до самостійної роботи.